

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

De Windvaan

ledenblad van De Windvogel

De E-112 (4,5 MWatt) nabij Emden

Juni 2005
jaargang 9 nummer 2

Colofon:

De Windvaan is een uitgave van: De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens.

Bestuur van De Windvogel:

Dick van Elk

voorzitter

Ans van der Plaats

vice-voorzitter

Jaap Hoogendoorn

secretaris / projecten

Arnold Abbema

penningmeester

Albert-Jan Wagenveld

techniek

Broos de Groot

techniek

Arie Groenveld

PR

Molenaars:

Harry van den Hooren

Gilbert Vandenakker

Albert-Jan Wagenveld

Broos de Groot

Peter van Gemeren

Jan Ockhorst

Carel Willem de Visser

Secretariaat:

Jaap Hoogendoorn

Fazantendreef 6

2665 ET Bleiswijk

tel.: (010) 5215953

Ledenadministratie:

Jan Jennissen

Graaf Janstraat 219

2713 CL Zoetermeer

Redactie:

Arie Groenveld

Arnout Verhulst

Redactieadres:

Arie Groenveld

Grutto 11

2411 LP Bodegraven

telefoon: 0172-612086

e-mail: redactie@windvogel.nl

Kopij voor De Windvaan

Kopij kunt u sturen of e-mailen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor plaatsing te weigeren en teksten in te korten.

Bezoek ook eens de homepage van De Windvogel:

<http://www.windvogel.nl>

Foto voorblad:

Foto van de bezochte E-112 in het Duitse Emden

Inhoud:

Van de redactie.....	4
Mededelingen/evenementen	4
Van de molenaars.....	5
Van de voorzitter.....	7
Vliegende start leningactie.....	8
Een rekenoefening.....	9
Ledenvergadering 2005.....	9
Ontwikkelingen rond het Gouwepark.....	11
Nieuws van het project Amstelvogel.....	12
Bezoek aan een heer.....	13
Diverse artikelen	14
Rectificatie artikel over Turby in vorige Windvaan	14
Excursie naar de Enercon-fabrieken in Aurich	14
Topman Essent verdient 821 duizend euro.....	16
Stroomnota is hoger door klimaatverdrag	17
Windmolens goed voor luchtkwaliteit	17
Olieprijs stijgt naar nieuw record	18
Gevecht om windmolens in Noordzee.....	19
Prijs van stroom en gas stijgt verder	20
Pieken in Duitse windenergie bedreigen voorziening.....	21
Kyoto-doelen niet te halen door vliegverkeer	21

VAN DE REDACTIE

Geachte lezers,

De energiewereld heeft weer genoeg stof doen opwaaien en dus ook stof voor de Windvaan. Opgemerkt kan worden, dat minister Brinkhorst volhardt in zijn streven om de grote energiebedrijven te splitsen, maar hierbij de nodige weerstand ondervindt in de kamer. Een groot deel van ons net schijnt door de energiebedrijven inmiddels verkocht te zijn aan Amerikaanse bedrijven, die hiermee belastingwinst creëren vanwege extra investeringsaftrek. En de Nederlandse bedrijven genieten ook belastingvoordeel omdat de uitgaven vanwege het leasen van het net in Nederland gunstiger worden "belast" dan afschrijvingsonkosten. En daar deze verminderde belastingopbrengst toch door iemand moet worden betaald heb ik het gevoel dat u en ik daarvan de dupe zijn. Voorlopig zal het niet gemakkelijk zijn om de contracten met de Amerikaanse bedrijven weer ongedaan te maken en ben ik bang dat een deel van onze infrastructuur voorlopig nog Amerikaans bezit blijft. Stel je voor dat zoiets met onze rijkswegen zou gebeuren.

Verder is windenergie na de Duitse storm niet onopgemerkt gebleven. Vanwege de sterk vergrote turbineopbrengst bij harde wind is de Duitse infrastructuur niet in staat om de in Noord-Duitsland opgewekte energie naar Zuid-Duitsland te transporteren, waardoor een deel van de energie zich via het Nederlandse kabelnet verplaatst. Daarbij komt ook nog de grote hoeveelheid duurzame energie die wij uit Duitsland importeren en is ook onze infrastructuur te licht.

De oplossing is natuurlijk om de windturbines niet in Duitsland te plaatsen, maar verdeeld over de oppervlakte van ons eigen land, waardoor de duurzame-energieproductie zich afspeelt tussen de consumenten en de energie geen grote afstanden hoeft af te leggen.

Indien u interessante artikelen hebt voor de volgende Windvaan, schroom dan niet de redactie daarvan in kennis te stellen via het e-mailadres: redactie@windvogel.nl of door toezending hiervan aan de redactieadressen.

Arie Groenveld

NIEUWS UIT DE VERENIGING

Er zijn op korte termijn geen evenementen bekend.

VAN DE MOLENAARS

De Amstelmolen te Ouderkerk a/d Amstel

*Ontvangen informatie van molenaar
Carel Willem de Visser*

Geproduceerde kWh's

maand	2004	2005
januari	12835	18952
februari	13641	7793
maart	8136	6608
april	6596	4965
mei	4328	6530
juni	7484	
juli	5099	
augustus	5611	
september	9933	
oktober	8792	
november	5413	
december	6754	
totaal	94622	44848

De Amstelmolen

Van 12 tot 16 maart draaide de molen wegens een slecht contact geen productie, waardoor de beschikbaarheid in maart beperkt bleef tot 89%.

In april en mei waren er geen bijzonderheden en werd een beschikbaarheid gehaald van 100%.

De Windvogel te Bodegraven

*Ontvangen informatie van molenaar
Broos de Groot*

Geproduceerde kWh's

maand	2004	2005
januari	6130	15990
februari	9580	7920
maart	4870	6200
april	4300	3710
mei	3060	5540
juni	6100	
juli	4660	
augustus	3880	
september	7230	
oktober	4794	
november	5890	
december	6090	
Totaal	66584	39360

De Windvogel

Over de molen en opbrengsten in de maanden maart, april en mei vallen geen bijzonderheden te vermelden.

Wat wel opvalt is dat de totale productie in deze maanden lager was dan die in de maand januari.

Dat geldt overigens ook voor de Amstelmolen.

De Ooievaar in Den Haag

Ontvangen informatie van molenaar
Peter van Gemeren

Geproduceerde kWh's

maand	2004	2005
januari	15150	21580
februari	16850	8630
maart	10140	7900
april	7760	6950
mei	4740	9030
juni	7050	
juli	5520	
augustus	7930	
september	13810	
oktober	11240	
november	6310	
december	9910	
totaal	116410	54090

De Ooievaar

In maart bedroeg de beschikbaarheid 95% door een storing aan de mutatorprint (vervangen) en een communicatiestoring tussen gondel en besturingskast. Beide storingen zijn door de Fa. Bettink snel verholpen. De gemiste productie bedroeg ongeveer 750 kWh.

Over de maanden april en mei valt er over de productie weinig te vermelden.

In mei werd er onder de molen een vogelslachtoffer aangetroffen.

De Gouwevogel te Gouda

Ontvangen informatie van molenaar
Harry van den Hooren

Geproduceerde kWh's

maand	2004	2005
januari	124107	171505
februari	131444	65778
maart	93818	91282
april	57214	54353
mei	33780	58759
juni	58912	
juli	49054	
augustus	58148	
september	52027	
oktober	93776	
november	56799	
december	73086	
totaal	882165	441677

De Gouwevogel

In maart heeft het redelijk gewaaid, vandaar de opbrengst van 91282 kWh. Dat is het 88% van een gemiddelde maartmaand.

Vermeldenswaard is overigens dat de kWh-meter op 12 maart jl. de 4.000.000 is gepasseerd.

In april was de opbrengst met een maandscore van 65% aan de lage kant. Mei bleef met 90% ook nog wel onder de maat.

Daar de te lage mast is de productie in windarme maanden relatief minder dan die van andere molens met een vergelijkbaar vermogen.

Van de voorzitter

Afgelopen zaterdag, 27 mei, vierden we onze algemene ledenvergadering. Ik schrijf met opzet: vierden, omdat er een aantal feestelijke elementen in zaten. Allereerst was het de verjaardag van Ans v.d. Plaats, onze vice-voorzitter. Daarnaast was ikzelf net een week opa van een prachtige kleinzoon, inmiddels ook lid van De Windvogel. Tijdens de vergadering sprak Carel Willem de Visser, de molenaar van de Amstelmolen, over de familie van coöperanten in windland. In deze competitieve tijden een aangenaam afwijkend geluid. Samen een windmolen bouwen voor een beter milieu geeft blijkbaar een familiegevoel. Kom daar nog maar eens om bij 'samen in file', 'samen voor/tegen Europa', 'samen in/uit het nieuwe zorgstelsel', zelfs 'samen op de fiets' is tegenwoordig al te vaak ieder voor zich wanneer ik mij op m'n ijzeren ros door het verkeer worstel.

Verder was het ook heel feestelijk om met elkaar vast te stellen dat 'leven van de wind' meer oplevert dan leven van de bank. Deze geeft geen 5% rente over 2004 zoals De Windvogel – resultaten uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst – maar de stijgende lijn van 2003-3%, 2004-4% en 2005-5% geeft wellicht toch een trend aan: 2010-10% is een rendement waarin vrijwel niemand in de huidige economie in gelooft. Wie weet is dat voor wind misschien wel waar: de olieprijs is het laatste jaar met bijna 70% gestegen, nieuwe centrales

bouwen kost minstens 30% meer dan de laatste oude . . . . tel uit je winst. Maar daar gaat het niet om: wij gaan nog steeds voor het milieurendement. Dat deden we 15 jaar geleden, dat doen we nu, en dat blijven we doen. We zijn daarbij overigens ambitieuzer dan ooit. Tot nu toe bouwden we de windmolens per stuk. Bij Bodegraven dachten we aan drie en toen aan twee. Maar in het Goudse en Amsterdamse zijn we inmiddels in de race voor respectievelijk 6 en 7 turbines. Met een beetje normaal windregiem levert dat voldoende elektriciteit voor 25.000 huishoudens; ongeveer de omvang van een stad als Gouda. De moeite waard om na te streven en als het lukt zeker reden voor een alweer een feest . . . .

Overigens wacht onze penningmeester, Arnold Abbema, nog op de reactie van een enkel lid dat zijn/haar lening nog niet heeft afgestemd op de ambitie van voorlopig in ieder geval de Amstelvogel.

Valt er nog meer te vieren. Ik dacht het wel. Misschien wel het meest dat we samen erin slagen bezig te zijn met oplossingen. Niet primair met een probleem. Want dat hoor ik maar al te vaak: het milieuprobleem! Eerder schreef ik al een: het milieu is geen probleem, wij zijn een probleem. Maar goed, over oplossingen dus. Samen windmolens bouwen is werken aan een oplossing. Het biedt nieuwe mogelijkheden. Een perspectief. Het induceert zelfs

een familiegevoel, om nog even terug te gaan naar Carel Willem. Elders in deze Windvaan leest u over mijn gesprek met misschien wel ons oudste lid: de heer Knoester uit 's Gravenhage. In ons familieverband een 'windland-grandpère', met het elan en de ambitie waarmee hij iedereen, hoe

meer hoe liever, uitdaagt alleen ONZE energie van ONZE windmolens te gebruiken. Het lijkt erop dat samen werken aan een oplossing het leven levendiger en leuker maakt. Ik hoop dat we dat nog lang met elkaar kunnen vieren.

Dick van Elk, 31 mei 2005

Vliegende start leningactie

Na de brief aan de leden die eind april werd verzonden, stromen de leningbedragen binnen. Begin juni is er al meer dan honderdduizend euro op de postbankrekening 370158 overgemaakt en toegezegd. Verheugend is het gemiddelde gestorte bedrag, dat nog steeds boven de € 900 ligt.

Met de leningen van leden kunnen we een aanmerkelijk deel van de investeringen financieren. Nu wij onze nieuwe turbine in Ouderkerk aan de Amstel gaan bouwen, komen de nota's geleidelijk aan al bij de penningmeester binnen. Het is dus niet zo, dat we met betaling kunnen wachten tot de turbine is opgeleverd. Daarom vragen we ook van onze leden niet te wachten tot de turbine gereed is, maar om **nu** al een bedrag naar de coöperatie over te maken. Het leningreglement, dat voor al de leningen van leden geldt, geeft aan, dat een rentevergoeding wordt berekend vanaf de eerstvolgende maand na storting.

Alle bedragen, groot en klein, zijn

welkom. Het bestuur realiseert zich terdege, dat niet alle leden in gelijke mate mee kunnen doen in de financiering van de coöperatie. Daarom doen wij een beroep op degenen die daartoe de mogelijkheid hebben, een bedrag aan de coöperatie te lenen te verstrekken, of hun lening te verhogen.

Voor toekomstige projecten benadrukken wij tegenover derden de participatie van onze leden, ook in de financiering daarvan. Er zijn niet veel andere gegadigden die een zo brede participatie kunnen bieden. Dus, lieve leden, bekijk uw reserves nog eens goed en besluit te investeren in schone stroom door middel van een lening aan uw eigen coöperatie. Over het jaar 2004 werd een rentevergoeding van 5% vastgesteld.

Het postbanknummer is 370158. Van elke mutatie ontvangt u een bevestiging.

Uw penningmeester, Arnold Abbema

Een rekenoefening

Onze turbine in Ouderkerk aan de Amstel kost ongeveer € 2.250.000. De jaarlijkse opbrengst wordt geschat op 4.500.000 kWh.

Dat betekent, dat de investering per jaarlijks geproduceerde kiloWattuur € 0,50 bedraagt.

Als u zichzelf een niet-milieubelastende elektriciteitsverbruiker wilt noemen, dan zou u voor uw jaarlijkse verbruik een bedrag aan de coöperatie kunnen lenen, overeenkomend met € 0,50 X uw

jaarlijkse kiloWattuur-verbruik. Het gemiddelde huishouden gebruikt ongeveer 3200 kWh per jaar. Dat zou dus een investering van € 1600 betekenen. Bij een rentevergoeding van 5% levert dat bovendien een reductie van de elektriciteitskosten op van € 80 per jaar.

Beschouw deze rekenoefening, die nog in het geheel geen rekening houdt met de positieve milieueffecten van windenergie, als een indicatie.

Arnold Abbema

Ledenvergadering 2005

Dit jaar heeft de ledenvergadering plaats gevonden in Ouderkerk a/d Amstel en wel in het Gezellenhuis, in het hart van het dorp en gelegen aan de Amstel.

De vergadering op 28 mei j.l. begon 's morgens om even over tien. Hoewel het een prachtige dag was, en het goed toeven was op een terrasje, was er een dertigtal leden aanwezig.

Het was niet toevallig dat deze vergadering hier gehouden werd. In Ouderkerk a/d Amstel komt namelijk onze nieuwe turbine te staan.

De van Amstelmolen overgenomen 80 kW Lagerwey-turbine wordt vervangen door een twee Megawatt (2000 kW) Enercon turbine.

Na de koffie en de opening door de voorzitter kwamen de overige

agendapunten aan de orde.

Besloten werd dat alle aanwezige leden de notulen van deze vergadering per e-mail toegezonden krijgen; de overige leden kunnen deze opvragen bij het secretariaat. Bovendien zal het verslag op de website van De Windvogel komen.

Het jaarverslag, de jaarrekening, de voorgestelde rentevergoeding van 5 procent en het toevoegen van het voordelig saldo van € 16.503,- aan het saldo uit vorige jaren, werden unaniem door de vergadering goedgekeurd.

Ook het aangepaste leningreglement werd goedgekeurd. Aanpassing hiervan was noodzakelijk omdat er o.a. bedragen in guldens in het oude stonden; inhoudelijk is er overigens weinig in veranderd.

Gevraagd werd of er een kortere

Achter de tafel v.l.n.r. penningmeester Arnold Abbema, voorzitter Dick van Elk, secretaris Jaap Hoogendoorn en vice-voorzitter Ans van der Plaats. Op de voorgrond Broos de Groot, molenaar van de Windvogel

looptijd dan 15 jaar voor de aflossing van de lening mogelijk was. Hierop werd door de penningmeester geantwoord dat dat mogelijk maar niet wenselijk was: banken willen enige zekerheid op een wat langere termijn voordat ze geld willen uitlenen; één van die zekerheden is de lening door leden.

In het leningreglement staat overigens dat het bestuur in voorkomende gevallen op verzoek een lening eerder kan aflossen.

Er zijn naar aanleiding van de oproep van de penningmeester nieuwe leningen van leden binnengekomen ten bedrage van € 100.000,-

Natuurlijk zijn de agendapunten beleid en strategie aan de orde gekomen. PR is daarbij een belangrijk onderdeel. Rond het project in Ouder-

kerk a/d Amstel zou een PR-campagne veel nieuwe leden kunnen opleveren, waardoor het draagvlak voor windenergie in het algemeen, maar voor onze coöperatie in het bijzonder, vergroot wordt. Door de ledenvergadering werd hierop positief gereageerd door o.a. het aanmeldin-

gen voor deelname in een commissie voor PR-activiteiten (berichten in media, braderieën, jaarmarkten, lobbywerk etc.).

De directeur van Echte Energie, Derk van Wijk, was zeer tevreden over de samenwerking met De Windvogel. Veel Windvogel-leden nemen al duurzame energie via Echte Energie af.

De directie van Echte Energie bood aan alle scholen in Ouderkerk a/d Amstel het lidmaatschap van De Windvogel aan. Dit aanbod werd met applaus begroet.

Hoewel er aangekondigd was dat de ledenvergadering tot uiterlijk 13.00 uur zou duren werd het toch nog ruim kwart over één in de middag voordat de voorzitter deze geslaagde ledenvergadering kon sluiten.

Arnout Verhulst

Ontwikkelingen rond het Gouwepark

Een jaar of vijf geleden heeft De Windvogel het initiatief genomen om op het Gouwepark, een gezamenlijke ontwikkeling van Moordrecht, Gouda en Waddinxveen, en het Distripark in Waddinxveen, naast de productie van goederen en diensten, ook windenergie te produceren. Beide parken zouden samen één project gaan vormen. Onder aanvoering van Arnout Verhulst is de laatste drie jaar gewerkt aan voorstellen om een en ander te realiseren. Helaas speelde aanvankelijk bij het Distripark 'het grote geld' de hoofdrol, waardoor de ontwikkelingen niet echt opschoten. Inmiddels zijn de locaties, geheel buiten ons medeweten om, weer gescheiden en lijkt het Distripark aan onze neus voorbij te gaan.

Op het in ontwikkeling zijnde industrieterrein Gouwepark is ruimte voor een drietal windturbines. Hiernaast is vooralsnog één turbine voorzien op een aangrenzende locatie van de heer Oudijk. Mogelijk wordt de locatie nog uitgebreid met twee turbines van andere agrariërs. De Windvogel wil dit project graag ontwikkelen en heeft hiervoor als werknaam 'Windpark Gouwepark' gekozen.

De Windvogel had erop gerekend dat zij als initiatiefnemer vanuit de burgers met als primair oogmerk het maatschappelijk belang, tegen een normaal bedrag - hetzelfde bedrag waarvoor een ondernemer een kavel kan kopen - de grond

voor de turbines zou kunnen verwerven. Helaas, dit heeft niet zo mogen zijn. Wij waren, zijn en blijven echter gemotiveerd om toch met en namens de burgers windenergie te ontwikkelen. Dus hebben we, samen met onze afnemer Echte Energie, een strategie uitgewerkt om in de slag om de locatie een concurrerend bod uit te kunnen brengen. Ook hebben we onze motivatie nog eens geformuleerd.

Motivatie

De Windvogel is als ideële organisatie inmiddels bijna 15 jaar actief op het gebied van duurzame energie op basis van burgerinitiatief. Oorspronkelijk in de regio Gouda, maar al snel daarbuiten in geheel Zuid-Holland en inmiddels in de gehele randstad. Daarbij streeft zij primair een milieu rendement na, waarbij uiteraard de financiële zijde op een verantwoorde wijze moet worden geregeld. Vanwege dit milieurendement was zij was dan ook de enige initiatiefnemer - destijds bij gebrek aan financieel rendement - bij de inbreng van de mogelijkheden van windenergie op het industrieterrein Gouwepark.

Door het coöperatieve karakter van De Windvogel kunnen haar leden "leven van de wind". Waait het goed, dan kan een bescheiden rendement worden uitgekeerd. Waait het minder of is er schade aan een turbine, dan is de opbrengst soms zelfs nul.

Wij zijn van mening dat de inbreng en het karakter van De Windvogel positieve indicatoren zijn bij het toewijzen van de kavels op en nabij het Gouwepark. Unieke eigenschappen, waardoor wij ons in sterk positieve zin onderscheiden van andere projectontwikkelaars.

De opbrengst

Het project gaat veel geld kosten. Maar na een aantal rekenslagen kunnen we zeggen: financieel kan het uit. Het milieurendement kan

derhalve worden geogst. We rekenen op een opbrengst tussen de 25 en 40 miljoen kWh per jaar, afhankelijk van het aantal en de grootte van de toe te passen turbines. Dat is genoeg voor 8.000 tot 13.000 huishoudens, waarmee burgers van de gemeente Gouda in één klap over ongeveer 40% duurzame elektriciteit beschikken. Reden genoeg voor een geweldige inzet in de komende maanden en voor een grote ledenwerfactie!

Dick van Elk

Nieuws van het project “Amstelvogel”

Van Harry van den Hooren ontving ik onlangs bericht over de voortgang van het Amstelvogel-project. Hieronder vindt u de belangrijkste gegevens over de voortgang en planning.

Het projectteam van de Amstelvogel is momenteel druk bezig om de streefdatum van plaatsing (eind oktober 2005) van de E-70 turbine te halen.

Er is een contract getekend met een aannemer voor weg- en terreinversteving.

Ook is er een contract getekend met Versluys verkeerstechniek voor het uitvoeren van de wegafzettingen, die nodig zijn voor het maken van een uit- en inrit op de lus A2-A9, conform de voorschriften van Rijkswaterstaat.

Wat eerder nog zijn met Continuon / NUON de contracten getekend voor het aansluiten van de turbine op het 10 kV net, de bemetering en het leveren van een schakel- / aansluithuisje.

Naar verwachting zal in begin juli de vergunning afkomen van RWS voor de uitrit.

Uiterlijk op 11 juli zal dan de wegafzetting worden aangebracht, waarna een extra uitrit voor het zware transport kan worden aangelegd. Daarna kunnen rond 20 juli de 26 heipalen voor de turbine worden geslagen.

Na de bouwvak wordt op 15 augustus de bouwput gegraven waarna de werkzaamheden voor de fundering zullen aanvangen.

Op 2 september zal dan het laatste van de $\pm 350 \text{ m}^3$ beton voor de fundering gestort worden.

Op 15 september dient de antenne van de Lagerwey te zijn gedemonsteerd.

Uiterlijk 01 oktober zal de Lagerwey

gedemonteerd en afgevoerd moeten zijn.

Rond deze tijd zal ook het aansluit-huisje achter de turbine gereed zijn en kunnen de 10 kV kabels worden gelegd en aangesloten.

Na uitharding van de fundering (dit duurt 4 weken) kan het grote en spectaculaire werk beginnen met het aanvoeren en opbouwen van de hijskraan.

10 oktober worden de eerste turbi-

nedelen aangevoerd en gemon-teerd.

De rest van de week wordt gebruikt om alle turbinedelen op hun plaats te hijsen en te monteren.

Nu kan worden begonnen om het bouwterrein op te leveren.

Eind oktober zal naar verwachting de E-70 worden opgeleverd en zijn 2 MW gebruiken om groene energie op het net zetten.

Arie Groenveld

Bezoek aan een heer

Een poosje geleden kreeg ik een brief van één van onze leden, de heer Knoester uit 's Gravenhage. Altijd trouw bezoeker van onze vergaderingen en een vurig pleitbezorger van windenergie in woord en daad.

Nu krijg ik zelden een brief van een lid van De Windvogel. Wel eens een E-mail, maar een brief, nee. De inhoud was reden genoeg voor een onderhoud, waarvoor hij mij uitnodigde: NIET besparen op onze windenergie!

Kort voor Koninginnedag, op 27 april, spraken wij elkaar in zijn appartement met bijna uitzicht op onze turbine aan de Orberlaan. Een prettig gesprek. Een pittig gesprek. Een inspirerend gesprek. Als groot voorstander van windenergie mag van de heer Knoester vanaf heden ieder elektron uit een windmolen komen in plaats vanuit een energiecentrale.

Er is wind genoeg, dus windenergie is royaal en gratis beschikbaar. Het is de doelstelling van De Windvogel en dus onze taak om snel veel meer windmolens te bouwen om die energie in te zetten voor iedereen. Ook voor onze concurrenten. Die zijn, net als wij, gebaat bij een schoon milieu.

Ik hoor vaker mensen over duurzaam en windenergie spreken. Maar met zo'n ambitie. Veel te weinig helaas . . . . De dag erna, hoorde ik achteraf, werd de heer Knoester 88. Als ik het goed heb onthouden tenminste. . . . .

Op onze jaarvergadering heb ik iets verteld over dit gesprek. Maar omdat niet iedereen aanwezig was, kan een keer gebeuren nietwaar, zet ik het ook maar in de krant. Dan kan iedereen er kennis van en wellicht een voorbeeld aan nemen.

En voor mijn gastheer: de leden-

vergadering van De Windvogel heeft besloten door te gaan met (grote) projecten en meer samenwerking. Misschien kunnen we ooit genieten van een uitzicht vanuit uw

zitkamer waar één van onze windmolens de horizon en het milieu verrijkt.

Dick van Elk, 31 mei 2005

Diverse artikelen

Rectificatie artikel over Turby in vorige Windvaan

In de vorige Windvaan is door een onzorgvuldige formulering de Turby onbedoeld in een negatief daglicht gezet.

In dat bericht werd de Turby genoemd, terwijl het ging om andere kleinere windturbines, die bij een onderzoek aan de TH Rijswijk bij plaatsing in een turbulente omgeving moeilijk aan het lichtnet koppelbaar bleken.

Het vinden van de juiste convertor bleek hierbij een probleem.

Aangezien de Turby niet bij het onderzoek werd betrokken, kunnen de

resultaten hiervan niet worden herleid naar de Turby.

Volgens de heer Sidler (een van de ontwikkelaars van de Turby) is er door het Turby-ontwikkelteam een eigen convertor ontwikkeld.

De Turby is alleen met deze convertor te bedienen, daar het systeem met name is ontwikkeld voor turbulente situaties, zoals deze zich op gebouwen voordoen.

Zie ook de website:

www.windwerk.nl

Arie Groenveld

Excursie naar de Enercon-fabrieken in Aurich

Op woensdag 11 mei j.l. is een aantal project- en bestuursleden van De Windvogel op bezoek geweest bij de hoofdvestiging van Enercon in Aurich.

Ontvangen door salesman Bram van Noort van Enercon Benelux BV op een carpoolplaats nabij Zwolle reden we met de auto van Bram en een eigen auto naar Aurich, waar we rond 10.45 uur arriveerden.

Hier werden we voorgesteld aan een aantal medewerkers van de afdeling werkvoorbereiding, die veel te maken krijgen met het nieuwe Amstelvogel-project van de Windvogel. Tevens werd daar via een demo getoond hoe gemakkelijk het was om vanuit Aurich de status en resultaten van de Gouwevogel in Gouda op een computerscherm zichtbaar te maken.

Nog 2 andere E-112's in Emden

Het windpark (12 E-66's) te Borsum vlak bij de grens met Groningen

Vanuit Aurich worden namelijk dagelijks de resultaten van zo'n 7000 turbines gescand, zodat eventuele storingen snel kunnen worden achterhaald en verholpen.

Na deze eerste rondgang werden we geleid naar een ontvangstkamer, waar ons door Bram een powerpoint-presentatie werd getoond over het bedrijf Enercon.

Het bedrijf is in 1985 gestart met de productie van een 55 KW-turbine een variabele-snelheids-turbine met tandwielkast. De eigenaar en ontwikkelaar was elektrotechnisch ingenieur Wobben, een geniale technicus met visie. In 1992 werd overgestapt naar de ontwikkeling van de tandwielkastloze ringgenerator van het type E-40. Hij heeft het bedrijf inmiddels uitgebreid tot een organisatie, waarin ca

7000 medewerkers wereldwijd hun boterham verdienen.

In de Enercon-turbines wordt een door Wobben ontwikkelde meerpolige ringgenerator toegepast, waardoor er bij de vermogensoverdracht geen tandwielkast (zoals bij andere fabrikaten) nodig is. Door het ontbreken van de tandwielkast en het lage toerental van de rotoras is er zeer weinig slijtage. Het toegepaste systeem zorgt daarom voor een relatief onderhoudsarme turbine, die een hoge mate van beschikbaarheid garandeert. Door dit concept zijn de turbines wel veel zwaarder dan die van de concurrent, hetgeen hogere eisen stelt aan de turbine-masten en de kranen, die bij de montage van een turbine worden ingezet.

Er is ook veel aandacht besteed

aan het profiel van de rotorbladen, waarvan de huidige 4^e generatie ca 15% meer rendement oplevert dan die in de oudere turbines.

Deze nieuwe bladen worden reeds toegepast in de E-70 (2 MWatt) en in de E-112 (5 MWatt).

Hoewel Enercon trendsetter is op het gebied van nieuwe ontwikkelingen in windturbinetechnieken, is men terughoudend met het plaatsen van turbines in zee.

Na de presentatie werd ons een lunch aangeboden, waarna een rondgang werd verzorgd door de fabriekshallen. Hierbij werden we geleid door de montagehal van het turbinehuis, de hal waar de rotor werd geproduceerd, de statorhal, de wikkelhal en de hallen waarin de rotorbladen werden gemaakt. In deze hal werd ook zichtbaar hoe bliksemgeleiders in de rotorbladen werden geïntegreerd. In de fa-

briekshal bleek hoe lang (35 m) de rotorbladen van de E-70 werkelijk waren. Bij een werkende turbine zie je dat er niet aan af. Helaas, maar begrijpelijk mochten er in de hallen geen foto's worden gemaakt. Het gehele proces, de ordelijkheid in de hallen en de gründliche werkwijze waren indrukwekkend.

Na het bezoek aan de fabriek reden we naar Emden, alwaar we een van de drie in bedrijf zijnde E-112's van binnen mochten bezichtigen.

Ook reden we langs het Windpark te Borsum, waar 12 Enercon E-66's stonden opgesteld en goed waren voor een totaalvermogen van 22 MWatt.

Na afloop werd ons in een restaurant niet ver van de grens een uitstekend diner aangeboden, waarna we weer huiswaarts keerden.

Arie Groenveld

Topman Essent verdient 821 duizend euro

AMSTERDAM - De topman van het energiebedrijf Essent heeft in 2004 het hoogste salaris ontvangen bij een onderneming waarvan de overheid aandeelhouder is. Bestuursvoorzitter Boersma verdiende vorig jaar 821 duizend euro. Dat is net iets meer dan het salaris van Nuon-baas Van Halderen, waarover onlangs opwinding ontstond. Boersma en Van Halderen verdienen aanmerkelijk meer dan de topmannen van de andere bedrijven waarbij de aandelen in handen zijn van de overheid. NS-topman

Veenman kreeg in 2004 618 duizend euro betaald. Schiphol-baas Cerfontaine verdiende vorig jaar 602 duizend euro. Topman Kortenhorst van busbedrijf Connexion kwam uit op 535 duizend euro. Ook het pensioenfonds ABP, dat de pensioenen van ambtenaren beheert, betaalt minder. Topman Neervens zag in 2004 zijn salaris met 4 procent stijgen naar 616 duizend euro.

Politici en vakbonden reageren verbolgen op de hoge salarissen bij de energiebedrijven. Aandeelhou-

der Noord-Holland nam maandag een motie aan tegen de bonus van Nuon.

De energiebedrijven Essent, Nuon en Eneco zijn in handen van ge-

meenten en provincies. Het salaris bij Eneco is nog niet openbaar, maar dat lag in 2003 lager dan bij Essent en Nuon.

Volkskrant, 5 april 2005

Stroomnota is hoger door klimaatverdrag

AMSTERDAM - Consumenten gaan ongeveer 20 euro per jaar meer betalen voor elektriciteit. Dit komt doordat de stroomproducenten de kosten die voortvloeien uit de uitstoot van kooldioxide de komende drie jaar voor 60 procent gaan doorberekenen.

Grote industrieën in Europa moeten zich sinds 1 januari houden aan de emissierechten die de overheid heeft toegekend. Als de bedrijven te veel broeikasgassen uitstoten, moeten ze rechten bijkopen. Dit systeem is ontwikkeld om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, een verplichting die voortvloeit uit het klimaatakkoord van Kyoto.

Het systeem van handel in emissierechten leidt vanzelf tot een verhoging van de prijs, zegt Ton van Dril van het Energie Onderzoekscen- trum Nederland. Tot 2007 blijft de stijging nog beperkt tot circa 20 eu-

ro per gezin, daarna stijgen de prij- prijzen verder.

Het is logisch dat de prijs voor emissierechten doortikt in de elek- triciteitsprijs, zegt een woordvoer- der van het energiebedrijf Essent. ' De vervuiler betaalt.'

De prijsstijging geldt alleen voor elektriciteit die wordt opgewekt met gas of kolen. Groene stroom, uit bi- omassa of afkomstig van windmo- lens, heeft geen last van de prijs voor CO₂-uitstoot. Het tarief van CO₂ is sinds januari verdubbeld van 7 euro naar ruim 15 euro per ton CO₂.

Volkskrant, 9 april 2005

Windmolens goed voor luchtkwaliteit

BARENDRECHT - Windmolens die langs de snelweg worden ge- plaatst, kunnen een positief ef- fect hebben op de luchtkwaliteit, omdat ze schadelijke stoffen verwaaien. Dat blijkt uit een on- derzoek van TNO naar een plan

om windturbines langs de A15 bij de Barendrechtse wijk Carnisse- lande neer te zetten. De stadsre- gio Rotterdam, die het onderzoek deels financierde, maakte de uit- komsten van het onderzoek don- derdag bekend.

Barendrecht wil windmolens op een 10 meter hoge aarden geluidswal langs de A15 bij Carnisselande zetten om energie op te wekken. Uit het onderzoek van TNO blijkt nu ook dat de molens een positief effect op de luchtkwaliteit hebben. "Uit de rapportage komt naar voren dat de windturbines het transport van de vervuilde lucht langs de A15 zo kunnen beïnvloeden, dat de stoffen meer verspreid worden", aldus

de stadsregio Rotterdam. "Op die manier worden de aangrenzende woonwijken meer ontzien." TNO berekende onder meer wat de invloed van de windturbines is op de verspreiding van fijnstof. Nu blijkt dat de plaatsing van de molens een gunstige invloed heeft op de luchtkwaliteit, begint Barendrecht met een haalbaarheidsonderzoek naar het project. *Telegraaf, 2 juni 2005*

Olieprijs stijgt naar nieuw record

SINGAPORE - De olieprijs is maandag tot een nieuw record gestegen. Tijdens de elektronische handel in Azië noteerde een vat Amerikaanse olie voor levering in juli 59,18 dollar. Voor het eerst kwam de prijs boven 59 dollar. De slotprijs van vrijdag was 58,47 dollar.

Volgens analisten kan binnen enkele dagen de grens van 60 dollar worden bereikt. De prijsstijging werd vorige week in gang gezet, nadat er tegenvallende cijfers waren gepubliceerd over de Amerikaanse olievoorraden. Daarnaast bestaat bezorgdheid over de raffinagecapaciteit en de situatie in Nigeria, een belangrijke olieproducent.

De oliepreizen zijn dit jaar al meer dan 30 procent gestegen. Vorige week woensdag besloot de Organisatie van Olie Exporterende Landen (OPEC) de dagproductie met 500.000 vaten op te schroeven naar 28 miljoen. De OPEC hoopte

op die manier een prijsdaling in gang te zetten, maar die bleef uit. Binnen de OPEC bestaan twijfels of de gewenste prijsdaling op korte termijn wel haalbaar is. Veel mensen gaan er in de zomermaanden op uit en dan neemt de vraag naar benzine en diesel toe. De voorzitter van de OPEC heeft vorige week al een volmacht gekregen om consultaties te beginnen over een nieuwe verhoging van het productieplafond in september, voor het geval een prijsdaling uitblijft.

Binnen de OPEC bestaan twijfels of de gewenste prijsdaling op korte termijn wel haalbaar is. Veel mensen gaan er in de zomermaanden op uit en dan neemt de vraag naar benzine en diesel toe. De voorzitter van de OPEC heeft vorige week al een volmacht gekregen om consultaties te beginnen over een nieuwe verhoging van het productieplafond in september, voor het geval een prijsdaling uitblijft.

Volkskrant, 20 juni 2005

Gevecht om windmolens in Noordzee

Alle remmen voor het bouwen van windparken op de Noordzee zijn los. De afgelopen maanden zijn tientallen vergunningsaanvragen voor windparken ingediend, terwijl er maar 22 plekken beschikbaar zijn. Officieel liggen er nu 54 claims bij Rijkswaterstaat, officieus al meer dan 70. Stichting Noordzee spreekt van "wildwestsituaties". Meest in het oog springend is de Ierse projectontwikkelaar Airtricity, die ter hoogte van Den Helder vier enorme turbineparken tegen elkaar aan wil bouwen, met in totaal 900 molens. Minder kan ook. Zo ligt er een startnotitie voor een bescheiden offshore turbinepark van 54 molens voor de kust van Scheveningen. Projectontwikkelaar E-Connection heeft voor elf locaties een startnotitie ingediend, energiebedrijf NUON voor zeven. De wildwesttaferelen worden volgens natuurorganisaties in de hand gewerkt door het principe "wie het eerst komt, het eerst maalt". Initiatiefnemers nemen het zekere voor het onzekere. Eerst claimen, daarna kijken of het plan uitvoerbaar is. Zo zijn er volgens Stichting Noordzee veel vergunningsaanvragen ingediend die nauwelijks serieus te nemen zijn. Projectleider Eddy van Well: "Er zit veel kaf onder het koren". Op sommige plekken in de Noordzee waar volgens de Rijkswaterstaat mogelijk windparken verrijzen, liggen inmiddels drie of vier claims. Wie buitengaats windparken wil bouwen, begint de vergunningproce-

dure met het indienen van een startnotitie voor een milieueffectrapportage (MER). Het principe "wie het eerst komt, wie het eerst maalt" betekent niet automatisch dat de eerste claimlegger ook de vergunning krijgt. Want als de MER niet deugt, krijgt nummer twee, of later nummer drie, een kans. Er wordt door de plannenmakers onderling onderhandeld over samenwerking of uitruil van locaties. De visserijsector beziet de claimgekte met lede ogen. Woordvoerder B.Daalder: "Het is waanzinnig. Blijft er in de toekomst voor ons nog een beetje ruimte over? Men moet niet denken dat de vissers zich van de Noordzee laten duwen. We zullen alles doen om onze belangen veilig te stellen". Directeur M.Kortenoever van E-Connection meent dat Daalder zich drukt maakt om niks. "Er liggen nu wel dik 70 aanvragen, maar het gaat om 22 mogelijke locaties. Zelfs als op alle 22 plekken windparken worden gebouwd, gaat het om minder dan 10 procent van het Nederlandse deel van de Noordzee. Er blijft nog genoeg viswater over". Stichting de Noordzee. Stichting Duinbehoud, Milieudefensie, en Vogelbescherming Nederland vrezen het ergste voor de Noordzee-natuur. Ze willen dat de overheid corrigerend optreedt. Ondertussen draait er nog geen windturbine buitengaats. NUON neemt zeer binnenkort een investeringsbesluit voor het "Near Shore Windpark" voor de kust van Egmond,

E-Connection denkt dit jaar te starten met de bouw van het Q7-park, voor

de kust bij IJmuiden.
Haagse Courant, 7 mei 2005

Prijs van gas en stroom stijgt verder

AMSTERDAM - De rekening voor gas en elektriciteit gaat in juli en augustus verder omhoog. Een doorsnee huishouden zal voor de energierekening op jaarbasis ongeveer 30 euro extra kwijt zijn. Dat zeggen de energiebedrijven Essent, Nuon en Eneco.

De prijsstijging komt bovenop de tariefsverhoging die de energiebedrijven op 1 januari hebben doorgevoerd. Toen ging de energienota al met 125 à 150 euro per jaar omhoog, door de gestegen wereldprijzen voor gas.

De nieuwe verhoging houdt verband met de opnieuw gestegen prijzen van olie op de wereldmarkt. Marktleider Gasunie baseert zijn tarieven voor gas op het gemiddelde tarief van een vat olie. Eens per halfjaar worden deze hogere prijzen doorberekend aan energiebedrijven als Essent, Nuon en Eneco. Deze bedrijven rest weinig anders dan de verhoging door te berekenen aan de consument.

Tussen de tariefsverhogingen van de energiebedrijven bestaan kleine verschillen. Eneco verhoogt zijn tarief voor gas al per 1 juli met 1,25 cent per kubieke meter. Een doorsnee huishouden betaalt daardoor op jaarbasis 22,50 euro meer. Het Rotterdamse energiebedrijf laat zijn

tarieven voor elektriciteit ongemeid.

Essent en Nuon voeren hun verhoging per pas 1 augustus door, maar die laten ook de stroomprijzen licht meestijgen. In totaal komt de rekening bij Essent-klanten op jaarbasis 24 à 30 euro hoger uit. Nuon voorspelt dat een klant op jaarbasis 32 euro extra kwijt zal zijn.

Ook de kleinere energiebedrijven zullen hun tarieven verhogen, zo verwacht Arjan van As van de prijsvergelijkingssite energieprijzen.nl. 'Tot dusver hebben kleine bedrijven de gasprijzen van de marktleiders overgenomen.'

De totale energierekening voor een gemiddeld huishouden zal nog dit jaar, inclusief de stijging van afgelopen januari, 200 euro stijgen naar ongeveer 1600 euro, zo maakte Energiened in een aparte berekening bekend. De extra verhoging per 1 juli telt Energiened niet mee. Voor gas betaalt een doorsnee gebruiker 925 euro en voor stroom 675 euro.

Van het totale bedrag gaat 600 euro op aan belastingen. Voor de levering van gas en stroom betalen consumenten 700 euro. Voor het transport via stroomdraden en gasleidingen is een consument nog eens 300 euro kwijt.

Volskrant, 15 juni 2005

Pieken in Duitse windenergie bedreigen voorziening

ARNHEM (ANP)- De groeiende hoeveelheid Duitse windmolens zet steeds meer druk op het elektriciteitsnet in Nederland en Noordwest-Europa. In het afgelopen halfjaar waren er twee crisissituaties waarbij een overaanbod van Duitse windstroom de balans op het Nederlandse stroomtransportnet bedreigde. Tennet voorziet grootschalige stroomuitval als de capaciteit in Duitsland niet wordt uitgebreid. Dat

blijkt uit het jaarverslag van netbeheerder Tennet. Plotselinge stroompieken uit de grote windmolenparken in Noord-Duitsland vinden onder meer via het Nederlandse net hun weg naar afnemers in Zuid-Duitsland. Door de concentratie van windmolens in grote parken en de snel veranderende windomstandigheden kan snel een overaanbod van windenergie ontstaan.
ANP-nieuws, 27-05-2005

Kyoto-doelen niet te halen door vliegverkeer

Groot-Britannië en andere landen kunnen de doelstellingen voor het terugdringen van CO₂-uitstoot niet halen omdat het vliegverkeer zich als gevolg van stuntprijzen ongeloflijk snel uitbreidt. Dat zei directeur Tony Juniper van de Britse milieuorganisatie Friends of the Earth tegen de Britse krant The Independent van zaterdag. De doelstelling van Groot-Britannië om de CO₂-uitstoot in 2050 met 60 procent te hebben teruggedrongen, is 'nonsens geworden', aldus citeert de krant deskundigen. „Betekenisloos en onhaalbaar“, noemde Juniper de doelen.

Toename vliegverkeer

Nu steeds meer mensen met steeds goedkopere vluchten naar steeds verdere bestemmingen vliegen, lijkt het onmogelijk de onomkeerbare opwarming van de aarde tegen te houden. Alleen het stop-

zetten van de ongebreidelde groei van stuntprijzen per vliegtuig zou nog soelaas kunnen bieden. Van alle Britten maakte in 2001 de helft minstens een reis per vliegtuig. En dat percentage is vermoedelijk daarna nog gestegen. „De toenemende vraag naar vluchten bedreigt de toekomst van onze planeet. Luchtvaart is de snelst groeiende bron van kooldioxide-uitstoot, de belangrijkste oorzaak van klimaatverandering. En omdat de vervuiling op grote hoogte plaatsvindt, heeft die ernstiger gevolgen“, aldus Juniper.

The Independent geeft een aantal voorbeelden van de hoge prijs van vliegen voor het milieu. Een retour-tje Londen-Rome vergt per passagier net zoveel energie als iemand die non-stop zes maanden rondrijdt op een scooter en die produceert dan nog minder uitlaatgassen.
ANP-nieuws, 28-5-2005

Lid worden?

Vul onderstaande bon in en stuur deze op

De coöperatieve windmolenvereniging De Windvogel biedt de mogelijkheid om met gelden van haar leden te investeren in duurzame energie. De Windvogel, één van de twintig coöperatieve windmolenverenigingen, heeft in eigen beheer vier windmolens ingezet voor de productie van schone elektriciteit. Eén molen staat in Ouderkerk a/d Amstel, één aan de A-12 nabij het wegrestaurant in Bodegraven, één aan de Oorberlaan, zuid-westzijde van Den Haag en de vierde molen staat aan de Goudkade in Gouda. Andere nieuwe locaties zijn in onderzoek voor plaatsing van molens. Hiervoor zijn veel nieuwe leden nodig.

Help mee aan de groei van duurzame energie. Investeer mee in een molen.

Stuur onderstaande coupon naar de ledenadministratie van De Windvogel, p.a.: Graaf Janstraat 219, 2713 CL Zoetermeer.

LEVEN VAN DE WIND

Ja, ik vind duurzame energie belangrijk

- Ik geef mij op als lid of donateur van de windmolenvereniging en stort op postbankrekening 37 01 58 t.n.v. De Windvogel te Reeuwijk een bedrag van:

Lid:	Inleg	€ 50,-
	Lening..... X €50,-	€.....-
	Totaal	€.....,-

Naam:.....

Straat:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Telefoonnummer:.....

- Ik wil eerst meer informatie ontvangen.

Meld u aan

bij het schoonste energiebedrijf van Nederland

Wanneer u naar aanleiding van deze folder nog vragen heeft over Echte Energie, onze tarieven of het

aanmeldproces, dan kunt u contact opnemen met onze servicemedewerkers of onze website bezoeken.

0900 235 32 48 (10cpm) (of 0900 BelEcht)
www.echte-energie.nl
info@echte-energie.nl

De Groene Financiële Adviseurs

Dè financiële adviseurs van duurzaam Nederland.

- Groen beleggen
- Duurzame hypotheken
- Duurzaam Pensioen Plan

DE GROENE
SPAARADVISEURS

De Groene Financiële Adviseurs is een handelsnaam van de Groene Spaaradviseurs. Zie www.groengeld.nl

Informatie of afspraak:

Telefoon: 0182 - 57 02 90 www.groengeld.nl info@groengeld.nl

Dit verenigingsblad is vervaardigd door:

**Anders
REPRO**

Coenecoop 342
Waddinxveen
Tel. 0182 - 633155
www.andersrepro.nl

ANDERS DAN ANDEREN

Kleur Kopieën   Lamineren
Kleuren Plots   Zwart/wit plots
Big Color Prints   Zwart/wit Kopieën

De Windvogel

Ledenadministratie:

Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer
Tel. 079 – 3168652

Secretariaat:

Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
Tel. 010 - 5215953

Dit boekje is gemaakt met papier dat is vervaardigd volgens de nieuwste, minst milieubelastende productiemethode, waarbij de kwaliteit een belangrijke plaats inneemt.